

Kommunstyrelseförvaltningen

Månadsuppföljning februari 2016

2016-03-16

Omvärld

Kostnaderna i kommunsektorn ökar mycket snabbt. Skatteunderlaget ökar reellt med knappt 3 procent i år, men kostnaderna ökar nästan dubbelt så snabbt. Den skatteunderlagsprognos som SKL (Sveriges Kommuner och Landsting) presenterade i slutet av februari är uppreviderad jämfört med den prognos som gjordes i oktober 2015. Det beror bland annat på flyktingsituationen, som gör att antalet invånare beräknas öka med 851 000 mellan åren 2015 och 2019. Osäkerheten i flyktingströmmarna gör att prognosen är behäftad med stor osäkerhet, enligt SKL.

Under 2015 ökade BNP med nästan fyra procent och i år beräknas tillväxten bli något högre. Snabbt växande sysselsättning, investeringar och en kraftigt ökad offentlig konsumtion driver på tillväxten.

Mest anmärkningsvärt i år är att den offentliga konsumtionen växer mycket starkt. Sammantaget förväntas en ökning med drygt 5 procent vilket är den starkaste tillväxten sedan 1970 och förklaras till stor del av det omfattande flyktingmottagandet.

Enligt SKL uppgick ökningen av demografiskt betingade behov för några år sedan till ca 0,5 procent för kommunerna och 1 procent för landstingen per år. Det har dramatiskt förändrats och de närmaste åren beräknas behoven öka till 2-2,5 procent per år. Ett kraftigt ökat antal invånare innebär både högre kostnader och större intäkter för kommuner och landsting. Visserligen växer skatteunderlaget genom den höga tillväxten i sysselsättningen men kostnaderna ökar kraftigt för bland annat socialtjänst, skolan och sjukvården.

Den direkta effekten för Bollebygd blir att skatteintäkterna 2016 förväntas bli 2,6 mnkr högre än budget och för 2017 5,6 mnkr högre än det som antogs i januari i samband med antagandet av mål- och budgetförutsättningarna för 2017-2019.

I tabellen nedan visas ökningen av skatteintäkterna inklusive utjämning, i procent 2015 – 2019 för Bollebygds kommun. För 2016 så blir intäkterna 8,5 % högre än 2015 års intäkter, enligt prognosen.

Kommunstyrelseförvaltningen

Övergripande kommunen

Befolkningsutvecklingen

Antalet kommuninvånare ökade stort under 2015, den största ökningen kom i slutet på året. Totalt blev ökningen 147 nya Bollebygdsbor, vilket motsvarar 1,7 %. Det är fjärde högsta procentuella ökningen i Västra Götaland. I riket är det plats 32. Ökningen per åldersgrupp fördelades enligt följande:

Åldersgrupp	Antal kommuninvånare, december 2015	Förändring jämfört med december 2014
0 – 5 år	668	-8
6-15 år	1 057	50
16-18	301	4
19-64	4 918	50
65-79	1 387	42
80 -	379	8
Summa	8 799	+ 147

Som framgår av tabellen ökade bland annat invånarna i grundskoleåldrarna kraftigt. Dessutom är det de närmaste åren betydligt fler som fyller sju år och börjar i grundskolan än de som lämnar, vilket medför ett ytterligare tryck på antalet elever. Antalet nyfödda blev 86 stycken. Det är faktiskt den lägsta siffran under de senaste tio åren. Genomsnittet har legat kring 98 födda. Istället är det inflyttningen som ligger bakom den stora ökningen.

Kommunstyrelseförvaltningen

Personalstatistik

Sjukfrånvaro	Feb 2015	Feb 2016		
	Totalt	Totalt	Kvinnor	Män
Bildnings- och omsorgsförvaltningen	8,2	9,8	10,0	9,0
Kommunstyrelseförvaltningen	5,3	3,0	4,6	0,0
Samhällsbyggnadsförvaltningen	5,7	2,4	3,5	1,6
Kommunen totalt	7,9	9,1	9,6	6,8

Sjukfrånvaron var 9,1 % för årets två första månader. Det är en ökning jämfört med ett år sedan då sjukfrånvaron var 7,9 %. Ökningen finns inom bildnings- och omsorgsförvaltningen, övriga förvaltningar ser en minskad sjukfrånvaro.

Antal tillsvidareanställda har ökat med 40 stycken eller 8,1 % jämfört med föregående år. Se tabell nedan. Även antalet timavlönade (vikarier) ökar kraftigt. Denna volymökning inger viss oro och behöver analyseras närmare i vilken omfattning ökningen är budgeterad alternativt täcks av statsbidrag.

	jan-feb 2015			jan-feb 2016		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Antal tillsvidareanställda	423	70	493	452	81	533
Antal visstidsanställda	58	13	71	50	20	70
Antal timavlönade (timmar)	13 315	3 863	17 178	14 522	5 212	19 734
Antal timavlönade PAN (timmar)	1 831	1 027	2 858	1 155	952	2 107
Övertid/fyllnad/mertid (timmar)	1 824	346	2 170	1 229	262	1 491
Andel tillsvidareanställda m. heltid (%)	80,6	91,4	82,4	81,4	93,8	83,3

Bildnings- och omsorgsnämnden

Verksamhet	2016				2015
	Utfall nettokostnad jan-feb	Budget nettokostnad helår	Prognos nettokostnad helår	Avvikelse progn-budget helår	Utfall Nettokostnad helår
Förskola	-7 936	-45 187	-46 387	-1 200	-46 621
Fritidshem	-2 510	-13 329	-13 479	-150	-12 137
Grundskola F-9	-15 576	-85 352	-85 152	200	-84 086
Gymnasieskola	-6 880	-34 967	-34 967	0	-34 086
Vuxentutb	-373	-2 220	-2 420	-200	-1 980
Fritid/kultur	-928	-7 838	-7 838	0	-7 282
Äldreboende	-4 005	-39 005	-36 505	2 500	-35 292
Hemtjänst o korttid	-3 744	-22 292	-22 292	0	-20 432
Hemsjukvård mm	-1 988	-12 600	-13 400	-800	-13 102
Funktionshinder	-4 306	-34 121	-32 121	2 000	-29 841
IFO	-12 441	-21 474	-26 374	-4 900	-27 000
Kost och städ	-2 770	-17 800	-17 800	0	-18 056

Kommunstyrelseförvaltningen

Övrigt	-603	789	-1 961	-2 750	-2 982
Summa	-64 059	-335 397	-340 697	-5 300	-332 895

Belopp är i tkr.

Tabellen ovan visar i tur och ordning: nettokostnaderna¹ för perioden, budgeten för dessa för hela året, var förvaltningen tror att man hamnar i nettokostnad för helåret och vilken avvikelse som då uppstår. Sista kolumnen visar nettokostnaden föregående år. En viss omfördelning har gjorts mellan verksamheterna sedan 2015 varför det inte alltid går att jämföra kostnaderna mellan åren.

- Verksamhet förskola prognostiserar ett underskott som beror på ökade prestationer jmf med budget. Enheterna har fått extra medel till följd av fler barn. Medlen för detta har tagits från centralt i förvaltningen, men syns på samma rad i tabellen ovan, på verksamhet förskola. Denna princip gäller även för fritidshem och skola.
- Fritidshem prognostiserar ett underskott till följd av ökad bemanning och fler barn.
- Skolan prognostiserar ett visst överskott. Det är ökade prestationer och lägre kostnader för köpt verksamhet än budgeterat.
- Gymnasieskolan prognostiserar ett nollresultat. Prognosen är dock något osäker då en viss del av kostnaderna som inkommit i februari avser hela vårterminen. Korrigering för ökade prestationer i form av uppbokad intäkt har skett för januari och februari.
- Vuxenutbildningen prognostiserar ett underskott för år 2016. I stort följer verksamheten budget, men centrala lönekostnader är lägre än budgeterat.
- Fritid/kultur prognostiserar ett nollresultat för år 2016. Det positiva resultatet t.o.m. februari förklaras av eftersläpningar i kostnader för köpt verksamhet och utbetalning av föreningsstöd.
- Prognosen för särskilt boende för äldre är positivt totalt sett. Anledningen är en låg beläggning under början av året vilket väntas fortsätta. Demensboendet hade endast i snitt 24 boende under januari och februari, dvs elva tomma rum. Ett par

¹ Nettokostnad = Intäkter från avgifter, bidrag, ersättningar m.m., minus alla kostnader. Det underskott som finns kvar ska täckas av skatteintäkterna och generella statsbidrag och utjämning.

Kommunstyrelseförvaltningen

av dessa är dock fyllda genom försäljning som sker till Härryda kommun. En anpassning väntas ske av bemanningen. Att helt anpassa sig är dock svårt, dessutom verkar användningen av timvikarier fortsätta som tidigare. Det somatiska boendet hade knappt 34 boende, drygt fyra tomma rum. En stor risk från nämndens synhåll är att nämnden måste betala tillbaka en stor del av budgeten för särskilt boende för äldre till kommunfullmäktige. Detta är inte medtaget här, eller i prognosen totalt för nämnden.

- Hemtjänsten har något färre brukare och utför något färre timmar jämfört med 2015. I nuläget är prognosen dock noll.
- Funktionshinderverksamheten har en positiv prognos på 2,0 mnkr. Det är fler ärenden inom serviceboendet och en köpt plats för gruppboende. Budgeten är uppdaterad till följd av kommunstyrelsens beslut att tillföra 3,0 mnkr i ökad budget. Det kan se konstigt ut med ett så stort överskott, men orsaken är att verksamheten redan var budgeterad efter vissa nya ärenden. Detta finansierades genom att förvaltningens centrala delar budgeterade med en fiktiv intäkt. I nuläget är det prognostiserat med en kostnadsökning på 2,3 mnkr mellan 2015 och 2016. En del av volymökningen skedde dock även mellan 2014 och 2015.
- Individ- och familjeomsorgen har en stor negativ prognos för helåret på -4,9 mnkr. Främsta orsaken är sex fler köpta placeringar än vad som budgeterats, totalt -3,8 mnkr i underskott. Total kostnad väntas bli ca 8,4 mnkr, vilket är strax över kostnaden 2015. Flera placeringar avslutades vid slutet av 2015 och enheten fick budget utefter de ärenden som då var aktuella, vilket gjorde att budgeten minskades till 2016. Övrigt underskott består av personal, diverse övriga kostnader och arvoden till familjehem. Flyktingverksamheten beräknas i nuläget klara budget, men osäkerheten är stor.
- Kost och städ prognostiserar ett nollresultat för år 2016. Det positiva resultatet tom februari förklaras av eftersläpningar i uppbokningar av timlöner från december 2015.
- I posten övrigt ingår framför allt det budgeterade underskottet på 2,6 mnkr. Här ingår också nämndverksamhet och en del centrala lönekostnader som inte fördelats till verksamheterna ovan.

Kommunstyrelseförvaltningen

Budgeten för nämnden bygger på den befolkningsprognos som låg till grund för budgetbeslutet i kommunfullmäktige i juni 2015. Avvikelser från den ska regleras i årsbokslutet 2016 genom att medel flyttas till/från den ofördelade budgeten hos kommunstyrelsen. I prognoserna ovan är det INTE medräknat denna reglering då det råder en relativt stor osäkerhet trots allt. Detta är en ny hantering jämfört med tidigare år då nämnden räknat in denna reglering i sin prognos. Tanken är att prognoserna ska bli tydligare för kommunen i stort.

Ett prognostiserat underskott innebär att nämnden ska ta fram och besluta om en åtgärdsplan, senast inom två nämndsmöten, dvs senast vid mötet den 17 maj. I planen kan man beräkna vad eventuell reglering till/från kommunstyrelsen kan tänkas bli vid årets slut och avräkna det från eventuella åtgärder som kan behöva genomföras.